

Posudek na bakalářskou práci

David Majtenyi: *Osobnost Osvalda Závodského se zvláštním zřetelem na jeho činnost ve Španělsku v letech 1936-1939*. Univerzita Karlova v Praze. Filozofická fakulta. Katedra pomocných věd historických a archivního studia. Praha 2016, 66 stran + XIII stran obrazových příloh.

Téma, které autor zvolil, patří sice v naší historiografii k evergreenům, které se stále vrací a nikdy se zcela neobehrají, přitom však není příliš frekventované, neboť bylo a vlastně stále ještě je ideologicky velmi zatížené. U osobnosti Osvalda Závodského to platí měrou vrchovatou, neboť prošel ohněm španělské občanské války, francouzskými internačními tábory a tamním hnutím odporu, byl vězněm nacistických koncentračních táborů a jako pracovník bezpečnosti se podílel na komplikované cestě Komunistické strany Československa za ovládnutím státu a na pokusu o nastolení nového společenského řádu. Práce je přitom zcela původní, což je nutné na tomto místě vyzdvihnout především, autor nepracoval jen s literaturou či edicemi dokumentů (kterých je poskrovnu), ale prošel neúměrně velké množství archivního materiálu a byť vycházel především z archivů, které mu byly dostupné v místě bydliště, alespoň korespondenčně byl ve styku i s archivy mimopražskými, ba dokonce zahraničními.

Práce vysoce převyšuje, podle mého domnění, nároky na tento typ prací kladených po všech stránkách – z hlediska obsahu, struktury a množství recipované literatury. Autor prokázal, že ovládá dobře nejen základy historického řemesla, ale i tvůrčího psaní, byť by bylo možné na tomto místě činit všemožné drobné výtky (tu např. časté opakování přídavného jména „nechvalný“ a jeho derivátů), nicméně text je i přesto srozumitelný, poutavý a čtivý. Jednotlivé kapitoly na sebe plynule navazují a tam, kde nedostatek pramenů neumožňuje popis konkrétní situace, vypomáhá si D.Majtenyi nejen dostupnou literaturou, ale vhodnými archiváliemi dokresluje všeobecné souvislosti, které rámovaly konkrétní životní osudy popisované osobnosti.

Jak již bylo naznačeno, šíře autorova záběru je značná a zahrnuje jazykové území doslova „od Gibraltarů po Ural“. Pouze výjimečně se stalo, že autor opomenul správně ocitovat náležitě archivní dokumenty, což se mu přihodilo v poznámkách č. 33, 45, 51, 52 a 53, kde jakoby s určitou zarputilostí vytrvale cituje odkaz na karton č. 1268, složku 6 z fondu Presidium ministerstva vnitra v NA, třebaže v této složce se žádný z citovaných dokumentů nenachází, jak jsem si při kontrole ověřil. Např. odkaz v pozn. 53 je mnohem spíše vzat z fondu Zemský úřad Praha, presidium (karton 1077), kde se skutečně nalézá přípis z presidia pražského pol. ředitelství

pro presidium zemského úřadu v Praze s čj. 16.056 ze 3.6.1938). Tyto nepřesnosti bude zapotřebí, pokud by práce měla jít do tisku, určitě opravit.

Závěry, které autor vyvozuje ze studovaného materiálu, jsou většinou opatrné a tím spíše akceptovatelné. Jen výjimečně se odvažuje kategorického a jednoznačného tvrzení (s.15), když vyvrací vlastní tvrzení O.Závodského, že byl zařazen mezi politicky nespolehlivé, neboť „*měl neustálé problémy se svými nadřízenými*“, kdy po konfrontaci s prostudovaným archivním materiálem (kmenový list O. Závodského) vysvětluje, že vojenskou prezenční službu absolvoval takřka jako vzorný voják. K této pasáži bych měl nicméně připomínku, resp. dotaz, který by snad autor mohl při obhajobě náležitě objasnit a sice, zda kádrový posudek brance (přesněji řečeno šetření o jeho politické spolehlivosti a zvláště příslušnosti ke KSČ či jinému protistátnímu hnutí) je či býval obvyklou součástí kmenových listů vojáků a zda nemohl být jako zpravodajský materiál evidován v jiném, přísnějším režimu jako součást agendy vojenského zpravodajství.

Jak již bylo konstatováno, jedná se o zcela původní práci, autor neměl příliš o co se opřít, pokud se týká odborné literatury, jež by byla věnována speciálně osobnosti O. Závodského. Závěry, ke kterým dospěl, proto nijak významněji nevybočují nad rámec stávajícího diskurzu, což se týká zvláště politických procesů v 50. letech, kde existuje již značné množství literatury a překročit její stín je velmi obtížné. Přesto se domnívám, že se to Davidu Majtenyimu částečně podařilo a líčení konce života Osvalda Závodského a hodnocení jeho osobnosti je mnohem plastičtější a daleko blíže skutečnosti, než schematický Závodského portrét, který načrtl nejnověji Jan Kalous (Paměť a dějiny, 2013, 3, s. 85-95).

Vzhledem k výše vyslovenému doporučuji bakalářskou práci Davida Majtenyiho k obhajobě s hodnocením výborně.

Vsetín 10. 6. 2016

.....
PhDr. Tomáš Baletka, PhD.
ředitel
Státní okresní archiv Vsetín
ul. 4. května 227
755 01 Vsetín
baletka@mza.cz